

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, judecător – V. Dodon
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, judecători – Gh. Mîra, A. Bostan, G. Dașchevici

Î N C H E I E R E

10 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Ion Malanciuc

Diana Stănilă

examinând admisibilitatea recursului declarat de Smochin Marcel, reprezentat de avocatul Croitor Alexei,

în cauza civilă la acțiunea în contencios administrativ înaintată de Smochin Marcel împotriva Preturii sectorului Râșcani mun. Chișinău, persoană terță Direcția generală locativ comunală și amenajare a Consiliului municipal Chișinău, privind anularea avizului negativ al Preturii sectorului Râșcani mun. Chișinău la cererea din 21 ianuarie 2021, privind obligarea acordării compensației cheltuielilor suportate de efectuarea plăților pentru resursele energetice la căldură pentru 2020-2021; anularea deciziei Preturii sectorului Râșcani nr. 05/5-84/21 din 17 februarie 2021, prin care cererea prealabilă s-a respins ca neîntemeiată; anularea refuzului Direcției generală locativ-comunală și amenajare nr. S-262/21 din 22 februarie 2021, prin care a fost respinsă cererea privind acordarea compensării cheltuielilor la plata pentru resursele energetice, pentru sezonul rece 2020-2021; încasarea în mod solidar a prejudiciului moral în sumă de 30 000 lei,

împotriva deciziei din 25 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de Smochin Marcel și menținută hotărârea din 17 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a ț ă:

La 04 martie 2021, Smochin Marcel a înaintat o cerere de chemare în judecată împotriva Preturii sectorului Râșcani municipiul Chișinău, persoană terță Direcția generală locativ comunală și amenajare a Consiliului municipal Chișinău, privind anularea actelor administrative individuale defavorabile.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că, fiind locuitor al apartamentului 94 din municipiul Chișinău, strada XXXXXXXX, X, la 21 ianuarie 2021, s-a adresat către Pretura sectorul Râșcani municipiul Chișinău cu o cerere privind acordarea compensației cheltuielilor suportate în legătură cu efectuarea plăților pentru resursele energetice la căldură pentru anii 2020-2021.

Prin avizul negativ din 21 ianuarie 2021 i s-a refuzat acordarea compensației. Ca motiv de refuz s-a indicat că reclamantul nu este proprietar la apartamentului X

din municipiul Chişinău, strada XXXXXXXX, X, neavând viza de domiciliu.

Reclamantul consideră concluziile autorităţii ca fiind eronate şi care contravin situaţiei reale, deoarece a prezentat probe care confirmă dreptul său de proprietate asupra bunului imobil indicat. Astfel, a prezentat dovada că nu este angajat în câmpul muncii şi nu are venit, de aceea are dreptul să beneficieze de compensarea cheltuielilor la efectuarea plăţilor pentru servicii comunale şi resurse energetice.

La 15 februarie 2021, reclamantul s-a adresat cu o cerere prealabilă către Pretura sectorul Râşcani municipiul Chişinău şi Direcţia generală locativ-comunală şi amenajare a Consiliului mun. Chişinău, solicitând anularea avizului negativ din 21 ianuarie 2021, repararea prejudiciului cauzat prin refuzul acordării compensaţiei pentru cheltuielile la efectuarea plăţilor pentru servicii comunale şi resurse energetice.

Prin răspunsul Direcţiei generale locativ-comunală şi amenajare nr. S-262/21 din 22 februarie 2021, s-au respins argumentele reclamantului, fiind indicat ca motiv de refuz faptul că la adresa pentru care reclamantul a solicitat compensarea cheltuielilor, există doi proprietari, părinţii reclamantului – XXXX şi XXXX. Potrivit reclamantului, ambii părinţi au decedat – la 10 noiembrie 2018 şi, respectiv, la 13 iulie 2019, iar drept confirmare a acestui fapt a prezentat certificatul de calitate de moştenitor.

Prin decizia Preturii sectorului Râşcani municipiul Chişinău din 17 februarie 2021, s-a respins cererea prealabilă din motivul că reclamantul nu întruneşte condiţiile cu privire la dreptul de proprietate şi dovada veniturilor.

Reclamantul nu este de acord cu refuzul pârâţilor, deoarece consideră se încadrează în condiţiile deciziei Consiliului municipal Chişinău nr. 15/6 din 22 decembrie 2017 ”Cu privire la aprobarea Regulamentului privind compensarea cheltuielilor pentru persoanele defavorizate din municipiul Chişinău la efectuarea plăţilor pentru serviciile comunale şi resursele energetice” şi a prezentat toate actele în scopul beneficierii de compensare.

Reieşind din cele expuse, reclamantul Marcel Smochin a solicitat anularea avizului negativ la cererea din 21 ianuarie 2021 depusă la Pretura sectorului Râşcani municipiul Chişinău privind acordarea compensaţiei cheltuielilor suportate la efectuarea plăţilor pentru resursele energetice la căldură pentru 2020-2021, anularea deciziei Preturii sect. Râşcani cu privire la cererea prealabilă din 17 februarie 2021, anularea refuzului Direcţiei generală locativ-comunală şi amenajare nr. S-262/21 din 22 februarie 2021 şi încasarea în mod solidar de la pârâţi a prejudiciului moral în sumă de 30000 lei.

Prin hotărârea din 17 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chişinău, sediul Râşcani, acţiunea înaintată de Smochin Marcel a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 25 octombrie 2022 a Curţii de Apel Chişinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Smochin Marcel şi menţinută hotărârea din 17 noiembrie 2021 a Judecătoriei Chişinău, sediul Râşcani.

Pentru a decide astfel, instanţa de apel a conchis că, certificatul de calitate de moştenitor nu este actul care dovedeşte dreptul de proprietate/folosinţă al reclamantului asupra apartamentului în care locuieşte, făcând referire la prevederile art. 510 şi 1558 din Codul civil.

La 27 octombrie 2022, Smochin Marcel, prin intermediul avocatului Croitor Alexei, a expediat prin poştă electronică recursul împotriva deciziei din 25

octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea cererii de recurs, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi decizii de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că constatările instanțelor inferioare sunt eronate și lipsite de argumentare juridică, în special în ceea ce ține de dreptul de proprietate asupra imobilului al recurentului. Cu referire la acest aspect, recurentul a făcut trimitere la practica CtEDO, potrivit căreia drepturile de creanță asupra moștenirii sunt considerate “bunuri”.

La 22 februarie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat copia cererii de recurs Preturii sectorului Râșcani mun. Chișinău și persoanei terță Direcția generală locativ comunală și amenajare a Consiliului municipal Chișinău.

La 24 februarie 2023, Pretura sectorului Râșcani mun. Chișinău a depus o referință asupra cererii de recurs, solicitând considerarea acesteia ca fiind inadmisibilă.

Direcția generală locativ comunală și amenajare a Consiliului municipal Chișinău nu a făcut uz de dreptul său de a se expune asupra recursului printr-o referință.

Prin Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), a fost modificat cadrul normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție, inclusiv Cartea a treia ”Procedura contenciosului administrativ” din Codul administrativ, în special prevederile cu privire la temeiurile recursului.

Totuși, art. XI alin. (3) din Legea menționată, prevede că recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Aceleași considerente se deduc și din interpretarea art. 195 din Codul administrativ în coroborare cu prevederile art. 3 alin. (3) din Codul de procedură civilă care stipulează că, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedură civilă, cu excepția art. 169-171. Legea procedurală civilă care impune obligații noi anulează sau reduce drepturile procedurale ale participanților la proces, limitează exercitarea unor drepturi ori stabilește sancțiuni procedurale noi sau suplimentare *nu are putere retroactivă*.

În consecință, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, la examinarea admisibilității recursului, va aplica prevederile Codului administrativ în redacția în vigoare la data declarării recursului.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Instanța de recurs constată că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 25 octombrie 2022, dispozitivul fiind notificat participanților la proces prin poșta electronică la 27 octombrie 2022 (f.d. 126), iar decizia motivată le-a fost comunicată

la 19 ianuarie 2023 (f.d. 127). Astfel, depunerea recursului la 27 octombrie 2022 (f.d. 128-131), este în termen.

Examinând admisibilitatea recursului înaintat de Smochin Marcel, reprezentat de avocatul Croitor Alexei, completul de judecată îl consideră drept inadmisibil.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin. (2) din art. 246 din același cod, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate, ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul de judecată reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopat al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne decizia instanței de apel contestată într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Instanța de recurs notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ.

În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul de judecată accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de

caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul de judecată ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul înaintat de Smochin Marcel, reprezentat de avocatul Croitor Alexei.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul de judecată

d i s p u n e:

Recursul înaintat de Smochin Marcel, reprezentat de avocatul Croitor Alexei, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte,
judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă